

Posudek bakalářské práce

Muzeum v noci: transformace muzea umění ve věku kolonizace času

Autorka práce: Adéla Foldynová

Bakalářská práce Adély Foldynové se zabývá tématem muzejní noci, která je zkoumána jako jeden z nástrojů demokratizace (muzeí) umění, konkrétně jako nástroj tzv. rozvoje publika. Práce tuto problematiku zkoumá nejprve teoreticky, kdy proti sobě staví teorii distinkce P. Bourdieua a poněkud „optimističtější“ současné, především zahraniční teorie zabývající se problematikou edukace v muzeích a galeriích, marketingu, práce s publikem apod. Další nosnou částí práce je komparace dvou případových studií, tedy Pražské muzejní noci, které se autorka účastnila také organizačně, a Amsterdamské Museumnacht, kterou autorka absolvovala jako návštěvník. V rámci Pražské muzejní noci navíc autorka provedla kvantitativní dotazníkové šetření a uskutečnila kvalitativní výzkum v podobě rozhovorů s organizátory muzejní noci a představiteli vybraných institucí, které se jí záměrně účastní či neúčastní.

Práce díky vysoké úrovni propracovanosti jak teoretické, tak praktické části, tvoří kompaktní, logický celek. Vzhledem k výběru tématu, bylo možné pouze minimálně pracovat s literaturou, která se týká přímo muzejní noci. Autorka velmi dobře zvolila literaturu, která se zabývá srovnatelnými jevy v muzejní a galerijní sféře – například tzv. Blockbuster exhibitions, ke kterým fenomén muzejní noci přirovnává. Zároveň si je vědoma možných nedostatků takové komparace, které v práci kriticky zhodnocuje. Autorka pracuje s velmi kvalitní zahraniční literaturou, relevantní pro obor tzv. museum studies. Z české literatury pracuje především s dílem Ladislava Kesnera, kdy využívá jeho rozlišování mezi hodnocením divácké úspěšnosti muzeí umění založeném na kvantitě návštěvníků, oproti obtížněji měřitelnému *prožitku* návštěvníka. Dále autorka čerpá z relevantních článků v odborných periodikách i denním tisku a informace doplňuje postřehy z vlastního výzkumu či dalších výzkumů návštěvníků muzeí.

Jako velmi důležitou považuji autorčinu praktickou zkušenost s tzv. muzejní/galerijní pedagogikou a konkrétně také s organizací muzejní noci, na které se podílela v rámci své stáže v Museu Kampa. Práce je dostatečně ukotvena v reálné muzejní praxi, kterou zároveň uvádí do souvislostí předních teorií v této oblasti. Autorka poukazuje na objevené nedostatky organizace Pražské muzejní noci (především chybějící komplexní výzkum jejích návštěvníků, který by mohl přispět ke zhodnocení současného stavu a následnému lepšímu zacílení akce, aby se z ní mohl stát funkční nástroj tzv. budování participace a rozvoje publika). Muzejní noc považuje za prostředek demokratizace muzeí, nicméně konstatuje, že zde převažuje přínos akce z hlediska kvantitativního, tedy jde o jednorázové rapidní zvýšení počtů návštěvníků. Jednorázově lze hovořit také o kvalitativní změně, kdy je návštěvnictvo muzejní noci oproti Bourdieuho teorii více diverzifikované (větší podíl návštěvníků s nižším vzděláním nebo sociálním statutem), nicméně aby tato akce nebyla pouze jednorázovým „výkřikem“ a skutečně vedla k rozvoji dlouhodobého publika muzeí umění, musela by „lépe využít dané možnosti“, a aktivněji pracovat se svým návštěvníkem, což je dle autorky v porovnání Pražské muzejní noci s Amsterdamskou variantou v našem kulturním kontextu stále ne zcela dostačující.

Po formální stránce obsahuje práce všechny náležitosti. Práce využívá modelu tzv. harvardských citací, což považuji vzhledem k množství použité zahraniční literatury za relevantní. Po metodické stránce je práce dobře koncipována, využívá všech dostupných možností (historicko-teoretické zkoumání, kvantitativní a kvalitativní výzkum). Pracuje s relevantní hypotézou, kterou z dílčích hledisek prozkoumává v rámci jednotlivých kapitol a následně upravuje její znění v závěru. Práce je napsána srozumitelným jazykem, správně používajícím odbornou terminologii, s minimem chyb nebo překlepů. Téma práce je velmi dobře zvoleno, v rámci svých možností zaplňuje mezeru v dostupné literatuře na poli muzejnictví. Práce je logicky členěná.

Drobným nedostatkem je určitá nekompletnost dotazníkového šetření, které proběhlo pouze ve vybraných institucích, jež se zúčastnily Pražské muzejní noci v roce 2009 (informační stánek PMN u Národního muzea, Veletržní palác, Museum Kampa, Dům U Zlatého prstenu) a z celkového počtu návštěvníků muzejní noci (25 000) jej kompletně vyplnilo 184 respondentů. Nejedná se tedy o reprezentativní vzorek návštěvníků muzejní noci, spíše o ilustraci názoru náhodně vybraných návštěvníků. Autorka si je nicméně vědoma omezené vypovídající hodnoty tohoto šetření a jeho výsledky využívá spíše k dokreslení problematiky, kterou zkoumá z dalších, výše zmíněných pohledů. Plnohodnotný kvantitativní výzkum návštěvníků by měla, jak autorka poukazuje, uskutečnit organizace Pražské muzejní noci.

Bakalářská práce Adély Foldynové je velmi aktuální a přínosná jak pro organizátory muzejní noci, tak pro zúčastněná (či nezúčastněná) muzea a galerie, kde může sloužit jako zdroj inspirace pro další profilaci této akce. Nabízí kritický pohled, který se zakládá na důkladné obeznámenosti s teorií i praxí. Práce může sloužit také jako východisko pro další bádání na tomto poli. Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji stupeň hodnocení **výborně**.

V Praze dne 1.6.2010

Karina Kottová, M.A.

Otázky k diskusi:

Existují obdoby muzejní noci v jiných oblastech (nejen) kultury? Například noc divadel, noc kostelů... Jak vnímáte vztah muzejní noci k takovým akcím, jaká je v porovnání s nimi její úspěšnost?

Sledovala jste kromě srovnání Pražské muzejní noci s Amsterdam Museumnacht také jiné kulturní kontexty? V některých amerických, ale i evropských muzeích jsou pořádány tzv. After Hours, což ale není akce daného města, ale pouze konkrétní instituce. Lze vysledovat určité obecné trendy ve výskytu hromadně organizovaných muzejních nocí ze strany státu či města, soukromé sféry? Jaká jsou podle Vašeho názoru pozitiva a negativa „festivalové“ organizace oproti jednotlivým akcím dílčích institucí?